

Handläggare
Marie Broberg
Telefon: 08-508 14 050

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd

Järvalyftet 2007-2012. En satsning som gör skillnad - svar till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som yttrande till kommunstyrelsen.

Lena Lundström Stoltz
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Nämnden har mottagit en remiss från kommunstyrelsen om Järvalyftets utvärdering och stadsledningskontorets förslag till beslut om vidare arbete med ytterstadsarbetet. Stadsledningskontoret föreslår att det politiska ansvaret för uppföljning, utförande och samordning bör ges direkt till kommunstyrelsen, och att den särskilda politiska styrgruppen avvecklas. Förvaltningen anser att det är positivt att ansvaret för samordning och uppföljning av ytterstadsarbetet ligger på kommunstyrelsen, med tanke på att nästan hela ytterstaden omfattas av politiskt beslutade visioner. Förvaltningen tror också att det kan leda till en mer transparent styrning med tydligare beslut och uppdrag.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts av staben.

Bakgrund

Stadsdirektören beställde 2012 en rapport över arbetet med att uppfylla kommunfullmäktiges beslut den 15 april 2009 om Vision Järva 2030. Nämnden har nu mottagit remissen från kommunstyrelsen om Järvalyftets utvärdering och stadsledningskontorets förslag till beslut om vidare arbete med ytterstadsarbetet.

Ärendet

Järva är ett område, vars stadsdelar Akalla, Hjulsta, Husby, Kista, Rinkeby och Tensta, rymmer 65 185 invånare. Området har flera utmaningar, som Järva delar med många miljonprogramsområden, och som motiverat flera satsningar under åren. Flera problem har funnits i området, såsom hög arbetslöshet, låg utbildningsnivå och högt bidragsberoende.

2007 fattade kommunfullmäktige inriktningsbeslut om Järvalyftet och samma år lade en enig politisk styrgrupp, med representanter från alla partier i kommunfullmäktige, fram en gemensam målbild om att Järvalyftet skulle vara en långsiktig satsning inom fyra områden:

1. Bra boende och mer varierad stadsmiljö
2. Trygghet i vardagen
3. Stärkt utbildning och bättre språkundervisning
4. Fler jobb och ökat företagande

Under 2007 – 2011 har arbetet genomförts genom ett stort antal projekt. Sammanlagt 147,7 mnkr av projektmedlen, som kommunfullmäktige reserverat för arbetet, har anslagits till olika satsningar. Medlen har använts till ett 30-tal separata projekt i linje med Järvalyftets målbild och Vision Järva 2030. En bärande princip har varit en stabil ekonomi i projekten. Många tidigare satsningar har fått förlita sig på projektmedel och när dessa sinat har ofta satsningarna dött ut. Utvärderingen konstaterar också att tidigare satsningar varit för snäva och/eller inte getts tillräcklig tid och att problem kvarstått efter de tidigare genomförda satsningarna. Från början slogs därför fast att Järvalyftets huvudsakliga finansiering skulle komma från de berörda verksamheternas ordinarie budgetar.

Nedan följer en sammanställning över genomförda satsningar inom de fyra områden som kommunfullmäktige slagit fast.

1. Bra boende och mer varierad stadsmiljö

Bostadsbolagen har inom Stimulans för Stockholm genomfört upprustningar av respektive bostadsbestånd runt Järva. 500 lägenheter renoveras årligen och Delegationen för hållbara städer har beviljat medel för framtagande av metoder för att rusta miljonprogrammets lägenheter. Nydalsparken har renoverats till en allaktivitetspark med bland annat parkour, Tensta konsthall har utvecklats till en samlingsplats i stadsdelen Tensta och detaljplaner har arbetats fram.

2. Trygghet i vardagen

Stora resurser har lagts ner på trygghetsskapande åtgärder med Järvaandan som sammanhållande paraply. Samverkan sker med polis, socialtjänst, skola och fritid. Resultat visar att antalet brott har minskat i området.

3. Stärkt utbildning och bättre språkundervisning

Rinkebyskolan och Hjulstaskolan har arbetat för att etablera kopplingar mellan skola och näringsliv, en skolstrategi har implementerats för hela ytterstaden och utbildningsnämnden avsätter resurser för att arbeta extra intensivt med skolor som visar låga resultat och har stora utmaningar. Projektet Järvalärling (för ungdomar som står långt från studier och arbetsmarknad) kommer att utvärderas efter vårterminen 2013, men planeras att finnas kvar i någon form.

4. Fler jobb och ökat företagande

Stadsdelsförvaltningarna och bolagen på Järva har anställt många ungdomar som ferierarbetare. Detta har minskat den sociala oron under sommarlovet. Inom Järvaandan har olika insatser syftat till att stärka småföretagen utanför Kista arbetsplatsområde, bland annat genom olika kurser och informationstillfällen. Flera samarbeten mellan utbildningsinstitut och företag finns. På Järva finns Jobbtorg, även med en filial i Lunda företagsområde, samt en del särskilt riktad mot unga vuxna i Kista. Andelen avslutade deltagare i Jobbtorgs verksamhet i de två stadsdelsområdena har ökat sedan starten 2008.

Fortsatt arbete och inriktning 2030

Stadsledningskontoret konstaterar att arbetet med att uppfylla kommunfullmäktiges beslut om Vision Järva 2030 har skapat ett gott samarbetsklimat mellan stadens olika förvaltningar och mellan staden och det civila samhället. Samtidigt finns det många olika delar kvar att arbeta med, och staden behöver samla sig för en delvis ny ansats.

Bland annat handlar det om att i stadsplaneringen genomföra färdiga detaljplaner och utveckla den fysiska miljön på Järva, men även att intensifiera arbetet med att etablera nya och större företag i området. Staden bör därför arbeta för att öka attraktiviteten för näringslivet i exempelvis Rinkeby, Tensta och Husby. Det kräver en strategisk och medveten placering av verksamheter som ökar dagbefolkningen och ger bättre underlag för service. Verksamheterna kan utgöra stadens förvaltningar och bolag. Stadsledningskontoret menar också att staten bör uppvaktas för att etablera sig runt Järvafältet. Den fysiska kopplingen mellan Kista arbetsplatsområde och övriga Järvafältet behöver stärkas. t ex genom förbättrade förbindelser och etablering av verksamheter på Järvafältet. Det fortsatta arbetet behöver också ha starkare inriktning mot arbetsmarknad, näringsliv och utbildning.

Under den uppbyggnads- och etableringsfas som arbetet med Järvalyftet och Vision Järva hittills befunnit sig i har den politiska styrgruppen varit en form för att särskilt fokusera på arbetet. När det nu finns visioner för större delen av Stockholms stad (Vision Söderort och kommande Vision Hässelby-Vällingby) ökar behovet av att inordna arbetet i stadens löpande utvecklingsarbete. Det är viktigt att arbetet präglas av systematik och långsiktighet.

Stadsledningskontoret föreslår att det politiska ansvaret för uppföljning, utförande och samordning bör ges direkt till kommunstyrelsen. Det är kommunstyrelsen som har en samordnande uppgift inom staden och den är stadens naturliga samlade organ för relationer med andra myndigheter och med externa aktörer. I och med det föreslås att den särskilda politiska styrgruppen avvecklas, samt att kommunstyrelsen ger stadsledningskontoret i uppdrag att i samverkan med Stockholms Stadshus AB, Stockholm Business region och Exploateringsnämnden verka för att samordna etableringar i stadsdelarna kring Järva.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen välkomnar utvärderingen av det hittills genomförda arbetet inom ramen för Järvalyftet. Utvärderingen är nyttig för berörda förvaltningar och bolag i arbetet som pågår i Söderort, då det finns många gemensamma utmaningar mellan stadsdelar i Söderort och Järvaområdet. Rapporten och stadsledningskontorets bedömning lyfter mycket viktiga frågor i det fortsatta arbetet med att skapa lokal utveckling i de olika

stadsdelarna i ytterstaden, samt för hur den politiska processen ska vara transparent för stadens alla delar.

Förvaltningen anser att det är positivt att ansvaret för samordning och uppföljning av ytterstadsarbetet ligger på kommunstyrelsen, med tanke på att nästan hela ytterstaden omfattas av politiskt beslutade visioner. Förvaltningen tror också att det kan leda till en mer transparent styrning med tydligare beslut och uppdrag. Förvaltningen vill påpeka att samverkan mellan stadsledningskontoret, Stockholms Stadshus AB, Stockholm Business Region och Exploateringsnämnden för etableringar också bör prioriteras i Söderort. I Söderort finns ett stort behov av nya arbetsplatsområden och nya arbetstillfällen för att skapa en jämnare fördelning mellan arbetsplatser och bostäder, vilket också lyfts fram i Söderortsvisionen.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd har sedan början av 2012 beviljats ytterstadsmedel för en omfattande satsning på lokal utveckling i Rågsved. Fokus har legat på insatser för att stärka individer och familjer i Rågsved i syfte att öka tryggheten och minska utanförskapet i stadsdelen. Projektet Lokal utveckling i Rågsved består av fyra olika delprojekt; Rågsveds Community Center (RCC), Utökad fritidsverksamhet i Rågsvedsskolan (RGS), Föräldrautbildning samt Sociala insatsgrupper (SIG).

Rågsved Community Center (RCC) är en satsning för att nå arbetslösa personer i åldern 18-24 år som är bosatta i Rågsved. Centret är bemannat med tre personer, som erbjuder coaching, motiverande aktiviteter och arbetsmöjligheter för att motivera deltagarna till att hitta sina intressen och förmågor så att de under projektets gång ska kunna ta steget ut i utbildning eller arbete. Satsningen har hittills varit ett framgångsrikt projekt (utvärdering sker i samband med verksamhetsuppföljningarna), där större delen av deltagarna i verksamhetens program gått vidare till studier eller arbete, trots omfattande socioekonomisk och psykosocial problematik.

Förvaltningen ser att det även i andra stadsdelar finns behov av denna slags verksamhet i någon omfattning, t ex i Dalen (del av Gamla Enskede) samt i Östberga. I Dalen och Östberga finns också behov av att genomföra insatser i den fysiska miljön. Karaktäristiskt för områdena är att det saknas fungerande, tillgängliga och attraktiva samlingsplatser/mötesplatser där boende och besökare kan träffas. Förvaltningen arbetar just nu med utveckling av parkområden i dessa områden. Förvaltningen

har också startat samverkan med Rågsveds fastighetsägareförening och idrottsförvaltningen gällande planering inför gemensamma satsningar på samlingsplatser, såsom lekplatser och mindre aktivitetsytor, i stadsdelen Rågsved.

I samband med informationsspridning och kunskapsutbyte internt inom staden, t ex i form av seminarier för erfarenhetsutbyte eller liknande, ser förvaltningen att det kan ha stor fördel att fler förvaltningar än endast direkt berörda bjuds in. Flera förvaltningar som arbetar med förändringar i den fysiska miljön, t ex stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret, exploateringskontoret och idrottsförvaltningen, behöver informeras regelbundet om det pågående lokala utvecklingsarbetet och själva informera om sitt pågående arbete i större forum. Erfarenhetsutbyte och dialog ger också en bra grund i framtida samarbete, t ex i samband med fortsatt lokalt utvecklingsarbete efter genomförda boendedialoger.

Bilaga

Järvalyftet 2007-2012. En satsning som gör skillnad, dnr 1280/2012, 2013-05-15.